

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Att.Ingrid Middelthon

Deres ref.: 21/2049	Vår ref.: 2021/573 - 6407/2021	Saksbehandler: Bjørn Ivar Bø	Dato: 01.07.2021
-------------------------------	--	--	----------------------------

Høring av forslag til endringer i egenbetalingsforskriften

Vi viser til brev fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) datert 30. april 2021 med anmodning om å gi innspill til:

1. Høringsnotat – forslag til endringer i egenbetalings forskriften

Kunnskapsdepartementet (KD) har sendt ut brev om offentlig høring på forslag til endringer i forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler. Forslaget åpner for at statlige universiteter og høyskoler i større grad kan tilby utdanninger mot egenbetaling, som er særlig tilrettelagt for personer med arbeidserfaring.

Generelle innspill

Samfunnsoppdraget til helsetjenesten er å sikre alle innbyggerne tilstrekkelig og god tilgang på tjenester som er trygge og faglig forsvarlige. De regionale helseforetakene (RHF) har fått i oppgave å drive spesialisthelsetjenesten i Norge. Helse Vest RHF har sitt ansvarsområde for fylkene Vestland og Rogaland.

Spesialisthelsetjenesten har i tråd med spesialisthelsetjenesteloven § 3-8 fire hovedoppgaver:

1. Pasientbehandling
2. Utdanning av helsepersonell
3. Forskning, og
4. Opplæring av pasienter og pårørende

Utdanning av helsepersonell innebærer et delt ansvar mellom UH sektoren og spesialisthelsetjenesten. UH sektoren overtok videreutdanning for en rekke helse- og sosialfaglige grupper i helseforetakene. Det fulgte med finansiering for dette ansvaret.

Oppgavedelingen mellom UH sektoren der helseforetakene er forpliktet til å legge til rette for- og gjennomføre klinisk praksis/hovedpraksisperioder for helsepersonell i helseforetakene forutsetter at UH sektoren har evne og kapasitet til å gjennomføre grunn- og videreutdanning med innhold og kapasitet som tjenesten trenger.

Det er helt avgjørende for å kunne levere på samfunnsoppdraget til helsetjenesten at tilbud og etterspørsel etter kompetanse er koordinert i samspill med Universitet- og høyskole sektoren (UH). Spesialisthelsetjenesten må identifisere behovet kompetanse og i stor grad bidra til utvikling av innholdet i utdanningen/videreutdanningen. Dette må formidles til UH sektoren som igjen må legge til rette for at de kan tilby etterspurt kompetanse.

Foretaksgruppen Helse Vest er kritisk til forslaget om å åpne for at statlige universiteter og høyskoler i større grad kan tilby utdanninger mot egenbetaling, som er særlig tilrettelagt for personer med arbeidserfaring. Slik vi forstår forslaget kan det bety at all videreutdanning for ABIOK og andre helseutdanning blir tilbudt mot egenbetaling. Dette vil igjen innebære at det økonomiske ansvaret er tilbake til det opprinnelige modellen for videreutdanning før UH sektoren overtok ansvaret.

Foretaksgruppen Helse Vest er bekymret for at dette vil føre til at nødvendig behov ikke dekkes. Faglig kapasitet er en knapp ressurs som må forvaltes rett, det må være langsiktige og forpliktende ansvarsforhold som ikke påvirkes skiftende prioriteringer. Ved å åpne for egenbetaling kan hele fundamentet for tilbud og etterspørsel mellom helsetjenesten og UH sektoren endres. Risikoen er at det kan bli ubalanse mellom behov og tilbud, ytterligere press på helseforetakenes økonomi. Dette kan føre til utilsiktede vridninger i utdanningstilbudene og prioriteringer i UH sektoren.

Foretaksgruppen Helse Vest mener at UH sektoren skal legge til rette for den utdanning, med det volum og innhold og nivå helsetjenesten har behov for. Ved å legge til rette for større grad av å tilby utdanninger mot egenbetaling vil dette skape et helt nytt grunnlag for samspillet mellom helsetjenesten og UH sektoren. Videre kan det innebære at helsetjenesten ser seg nødt til å ta betalt for praksisplasser som ikke er i tråd med helsetjenestens klare definerte behov. Dette vil også gjelde for praksisplasser som er utover det som er forpliktende studieplasser.

Høringsnotatet begrunner forslaget også utfra et mer fleksibelt perspektiv. Foretaksgruppen Helse Vest er bekymret for at dette vil virke mot sin hensikt. Det henvises til følgende sitat:

Departementet mener at en mer fleksibel regulering av adgangen til å tilby videreutdanning til arbeidslivet mot betaling vil gi universitetene og høyskolene nødvendig handlingsrom til å bidra til å dekke arbeidslivets behov for videreutdanning.

Foretaksgruppen Helse Vest mener her at fokuset er på den enkelte arbeidstaker og ikke et samlet behov til en sektor som helhet slik som er helt avgjørende for helsetjenesten. Samfunnsoppdraget til helsetjenesten og andre sektorer må i enda større grad bli en faktor i det samlede kompetanse tilbudet til Norge.

Avslutningsvis støtter Helse Vest videreføring av gratisprinsippet som er lovfestet i universitets- og høyskoleloven § 7-1 første ledd. En nedprioritering av studier som er gratis til en økt prioritering av studier med større andel egenbetaling er med på å svekke den sosiale mobiliteten.

Vennlig hilsen

Hilde Christiansen
Direktør medarbeider, organisasjon og teknologi

Bjørn Ivar Bø

Dokumentet er elektronisk godkjent av: Inger Cathrine Bryne Administr.direktør

